

Народна библиотека „П. Р. Славейков“ – Велико Търново

Университет по библиотекознание и
информационни технологии

Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“

БИБЛИОТЕКИ ЧЕТЕНЕ КОМУНИКАЦИИ

СБОРНИК С ДОКЛАДИ ОТ
ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА НАЦИОНАЛНА НАУЧНА
КОНФЕРЕНЦИЯ С МЕЖДУНАРОДНО УЧАСТИЕ

На тема

*Съхраняване, опазване, дигитализиране и популяризиране
на движимото културно наследство*

13 – 14 ноември 2025 г.

Народна библиотека „П. Р. Славейков“
Велико Търново, 2026

Изданието се осъществява с финансовата подкрепа на Национален фонд „Култура“ по програма „Културно наследство“ 2025

Авторите на докладите носят пълна отговорност за съдържанието, оригиналността, изказаните становища и цитираните източници и литература.

- © доц. д-р Калина Иванова, научен редактор, 2026
- © проф. Ивелин Иванов, съставител, 2026
- © д-р Иван Александров, съставител, уводни думи, 2026
- © Марина Стойкова, графичен дизайн, технически редактор, 2026
- © Авторски колектив, 2026
- © Народна библиотека „П. Р. Славейков“ – Велико Търново, 2026

ISSN: 1313-8138 (print)

ISSN: 2683-0981 (online)

Предговор

Двадесет и четвъртата национална научна конференция „Библиотеки – четене – комуникации“ се проведе на 13 и 14 ноември 2025 г. в Регионална библиотека „П. Р. Славейков“ – Велико Търново. Традиционният научен форум отново събра изследователи, преподаватели, библиотечни и музейни специалисти, архивисти и представители на културни институции, които представиха резултати от своите изследвания и професионални практики, свързани с опазването, изследването и популяризирането на книжовното и културното наследство в условията на съвременното информационно общество. В рамките на конференцията бяха разгледани редица теми, посветени на дигитализацията на културното наследство, ролята на библиотеките и архивите като пазители на историческата памет, както и новите технологични и комуникационни възможности за достъп до знание.

Съорганизатори на ежегодния научен форум и дългогодишни партньори в реализирането на конференцията отново са Великотърновският университет „Св. св. Кирил и Методий“ и Университетът по библиотекознание и информационни технологии – София. Благодарност изразяваме и към всички институции, организации и специалисти, които със своето участие и подкрепа допринесоха за успешното провеждане на конференцията и за утвърждаването ѝ като значимо научно събитие в областта на библиотекознанието, архивистиката, културната история и хуманитаристиката.

Официалното откриване на конференцията беше съпроводено с премиера на филма „Възхвала на Търновград“ на Биляна Траянова, а в рамките на съпътстващите събития бе открита и изложбата „Католиците в България XVII – XX век – книжовно-документални свидетелства във фондовете на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ на Националния археологически институт с музей при БАН, организирана под патронажа на пре-

зидента на Република България. В програмата бе включено и награждаването в конкурса „Благослов за Търновград“.

В рамките на четири научни сесии бяха представени многобройни доклади, посветени на широк кръг въпроси – от архивното дело и библиотечните системи до дигитализацията на културното наследство, съхраняването на редки и ценни колекции, развитието на дигитални библиотеки и популяризирането на културното наследство в онлайн среда. Особено внимание беше отделено на ролята на новите технологии, включително изкуствения интелект и триизмерното моделиране, в процесите на опазване, изследване и представяне на историческото и книжовното наследство. Представени бяха също изследвания, свързани с книжовната история, архивни колекции, аудиоархиви, старопечатни книги и тяхното опазване, както и различни аспекти от културната памет и националната идентичност.

Конференцията се отличи с активно международно участие. Свои доклади представиха учени и специалисти от Полша, Румъния, Сърбия, Унгария, Хърватия и Република Северна Македония. Техните изследвания допринесоха за по-широк сравнителен поглед върху процесите на дигитализация, съхраняване и популяризиране на културното наследство, както и върху развитието на библиотечните и архивните практики в европейски контекст. Чрез представените примери от различни страни участниците имаха възможност да обменят опит, идеи и добри практики, насочени към модернизирването на библиотечната и архивната дейност.

Представените доклади демонстрираха разнообразието от научни интереси и интердисциплинарния характер на изследванията, свързани с културното наследство – от историята на книгата и библиотеките до съвременните комуникационни и дигитални стратегии за достъп до знание. Значителна част от изследванията поставиха акцент върху взаимодействието между традиционното книжовно наследство и новите дигитални форми на съхранение и представяне на информацията, както и върху ролята на библиотеките като активни културни и образователни центрове.

Както и през предходните години, докладите от конференцията се публикуват в настоящия сборник, който дава възможност

представените научни изследвания и добри практики да достигнат до по-широк кръг специалисти, изследователи и читатели. Електронният формат на изданието позволява достъп до публикациите чрез интернет страницата на Регионална библиотека „П. Р. Славейков“ в раздел „Конференции“ (<https://libraryvt.com/bg/nauchna-konferentsia-biblioteka-veliko-tarnovo/nauchna-konferencia-2025>), като по този начин допринася за по-широкото разпространение на научните резултати и за развитието на професионалния диалог в областта на библиотечното и информационното дело.

От съставителите

**Устойчиво развитие, иновации, застой.
Бележки към актуалното състояние на българската
библиотечна наука и практика**

доц. д-р Евгения Русинова
УниБИТ, София

**Sustainable Development, Innovation, Stagnation.
Notes On The Current State Of Bulgarian Library
Science And Practice**

Assoc. Prof. PhD Evgeniya Rusinova
ULSIT, Sofia

***Abstract:** The present text aims to highlight the main features of the current situation in the field of Bulgarian library theory and practice. The starting point is the sustainable development paradigm, which gained popularity in the beginning of the third decade of the century. The question is raised as to how, through current, politically inspired statements, individual aspects of the development of the library sphere can be analyzed and reconsidered.*

***Keywords:** sustainable development, library practice, library agenda, formalism.*

Резюме: Настоящото изложение има за цел да открие основните белези на актуалната ситуация в сферата на българската библиотечна теория и практика. Като изходна позиция се използва постановката за устойчиво развитие, добила популярност в началото на третото десетилетие на века. Поставя се въпроса как чрез актуални, политически инспирирани постановки може да се анализират и преосмислят отделни страни от развитието на библиотечната сфера.

Ключови думи: устойчиво развитие, библиотечна практика, библиотечен дневен ред, формализъм.

Устойчиво развитие: пожелателна формула или реално състояние

Предлаганият текст представлява размисли върху някои моменти от актуалното състояние на библиотечната наука и практика. Убедена съм, че българската библиотечна теория и практика са

достигнали такова ниво на развитие, когато е необходимо осмисляне на постиженията и слабостите. Може би е настъпил моментът, когато трябва да се изостави фетишизма по модни понятия, както и натрапчивото преповтаряне на понятия без да се разбира техния смисъл. За основен акцент, около който може да се построи едно въведение в темата за библиотечната наука и практика днес може да се избере понятието *устойчиво развитие*.

В много отношения устойчивото развитие е политическа постановка, пожелателна формула, появила е в условията на ситуация на криза.

Тя е противоречиво възприемана – като нещо, което трябва да се случи, към което библиотеките се стремят или нещо, което съществува и в което библиотечната система се намира. Често от доклади и публикации се създава впечатление, че устойчивото развитие е:

- съвсем нова парадигма, несъществуваща до сега;
- основна характеристика на моментното световно развитие.

За да се избегнат противоречивите оценки трябва да се отговори на въпроса

Що е устойчиво развитие?

Отговорът може да се сведе до четири основни положения, около които могат да се разгърнат допълнителни пояснения:

- Да няма кризи
- Да се провеждат дейности без резки изменения във времето
- Въвеждането на иновации да не предизвиква сътресения
- Минимализиране на случайни фактори, които могат да нарушат обичайния/рутинния ход на работа.

Всъщност, на понятието може да се придаде универсален смисъл. Няма институция или организация, която в даден момент от развитието си да не се намира във фаза на устойчивост.

Устойчивото развитие на обществото и на институциите е основен фактор при осъществяване модернизация на библиотечната сфера. Същевременно то играе специфична роля при осъ-

ществяване на процесите на адаптация към промените в библиотечната теория и практика и към измененията в околната среда на библиотеките.

Акцентирането върху устойчивото развитие като важен аспект от актуалното състояние на библиотеките (и библиотечната теория) може да бъде полезно обаче само в случай, че се използват обективни критерии за състоянието на съответната библиотека и на библиотечната система като цяло.

Трябва да си припомним принципното положение, че една библиотека не е само хубава сграда и/или зала, тя е своеобразна машина – която:

- Информира
- Обучава
- Социализира

И не на последно място при новите технологични промени и социални изисквания

- Създава нов интелектуален продукт

За да се оцени мястото на библиотеката в обществото, респективно нейната социална роля е необходимо вместо априорни твърдения и преповтаряне на общи оценки да се осъществяват специализирани изследвания, фиксирани върху конкретни обекти и ситуации. Десетилетия от Запад до Изток и обратно подобни проучвания се извършват и на тях се базират прогнози, планиране, моментни и дългосрочни оценки и изводи.

Критерии за мястото и ролята на библиотеката в обществото са отговорите на въпроси като:

- дали тя се припознава като „дом” (например „втори дом”),
- дали е един от авторитетните и основни източници на информация или рекреация, и
- доколко и в каква степен членовете на общността се обръщат към нея.

Отговорите на така поставяни въпроси изискват синхронизиране на изследователските подходи. Наблюденията над българската практика показват, че водещ е подходът на споделяне само

на постиженията. Често обаче самите постижения се разглеждат сами за себе си, което прави тази изследователска операция едностранчива и дори заблуждаваща. Вторият подход – на представяне и анализиране на проблемите и трудностите е непопулярен и дори тенденциозно се избягва. Без да изразявам някакво предпочитание към него ще посоча, че той позволява открояване на проблемите и показване какви трудности се срещат и как се преодоляват. Постигането на реални резултати при наблюдаване на процесите в библиотечната сфера изисква анализите на постиженията и проблемите да бъдат в равновесие.

Постигането на реални, адекватни на ситуацията резултати от проучване на библиотечните процеси зависи и от това как се осъществяват SWOT и PEST анализите. Те са една отлична изследователска форма, с уговорката, че въпросът е как се провеждат: дали формално, чрез пригаждане или чрез обективно отразяване на отделни тенденции и състояния. Впрочем, както констатирах при едно проучване за състоянието на ПР и маркетинговите дейности в библиотечните кампании при една част от тях дейностите се отчитат съвсем формално (и преднамерено).

Разбира се, не само изследване на ситуацията в библиотечната сфера може да послужи като аргумент за наличие или не на устойчиво развитие. Има достатъчно външни белези, които показват, че българската библиотечна система се намира в такава фаза. На първо място бурният процес на адаптация отдавана вече е консолидиран.

Пример за проявите на устойчивост е и характерът на провеждане на различни организационни и информационни кампании.

През призмата на устойчивото развитие могат да се оценяват утвърдени ежегодни научни форуми, като научните конференции на ББИА и „Библиотеки, четене, комуникации” на Народна библиотека „П. Р. Славейков”, Велико Търново, ежегодните форуми в Русе, инициативи на библиотеките в Пазарджик, Димитровград и др.

Провеждането на конкурси за библиотечни сгради във Варна и в София (разширение на НБКМ) също могат да се разглеж-

дат като явления, съпътстващи състоянието на устойчивост. Тези конкурси обаче свидетелстват и за големи неблагоприятия. Нито осмислянето им, нито подценяването на тяхното публикуване (при условие, че се публикуват и напълно излишни доклади и помагала) не са положителни примери за успешни библиотечни дейности. Те по-скоро са свидетелство за изразен формализъм, който пък е белег на застой.

Актуален проблем за българската библиотечна мисъл и практика е какво се очаква от устойчивото развитие; каква е представата за направления на библиотечната дейност, които трябва да постигнат устойчивост.

Новости vs иновации

Често като новости на дневния ред се лансират понятия и теми, за които обаче трудно може да се твърди, че са иновации. Безспорно е, че новостите трябва да се познават, не само в тяхното вероятно водещо до позитивни резултати измерение, но и по отношение на спецификите им. При това практиката показва, че въвеждането на някои новости не довежда до радикални изменения. Дори, обратно, формалното им прилагане само затруднява процесите на адаптация към променящите се ситуации, както и не благоприятства въвеждането на действителни иновации.

Често новостите, за които се говори, се заимстват и дори въвеждат наготово, без предварително апробиране, без анализ на техните специфики и как те ще се проявяват в български условия. Като примери за такава практика могат да се посочат напълно забравени натрапчиво поднасяни твърдения:

- че библиотеките ще продават информация така като се продава вода, или,
- че библиотекарите ще се превърнат в информационни брокери.

Едно десетилетие на дневен ред бе парадигмата, че библиотеките ще се превърнат в обществено информационен център (независимо какво се разбира под това понятие) и същевременно не се прояви никакво желание да се осмисли скандинавският опит и

роля на библиотеките като особено място (втори/трето) в жизнения свят на индивида.

Типичен пример за разминаване между водещата световна теория и практика (новост за българските условия и по същество реална иновация) е пренебрегването на десетилетен световен опит (от 70-те години насам) в областта на маркетинга и ПР. Маркетингът просто се пренебрегва, а когато е необходимо да се спомене се акцентира върху отделни негови характеристики, а не върху изпитани практики. В сферата на ПР водещо е заместването му с някакви хибридни постановки за „библиотечна координация” или за „публична комуникация”, с което се пренебрегват забележителни примери от чуждестранни, при това напълно успешни дейности. Които, може да се добави, лежат в основата на постигнато устойчиво развитие.

Класически пример за неосъществена иновация е превръщането на библиотеката в библиотечно-информационен център. Актуалната тема за зелена библиотека е новост за дневния ред на библиотеките, но като иновация за момента е трудно осъществима.

Темата за новости и иновации е тясно свързана с въпроса има ли сред лицата, от които зависи библиотечното развитие (експерти, библиотечни ръководители, преподаватели) ясна визия за това какво ще стане, какво се очаква, с какви средства трябва да се обезпечи устойчивото настояще на нашите библиотеки?

За да се отговори на подобни въпроси трябва да се осмислят реални ситуации, да се обърнем към минал опит и да се анализира актуалното състояние на библиотечната сфера.

Трябва, също така, да се отчитат и някои специфични неблагоприятия, например създаване на фалшиви икони на новото. Драстичен пример е широкото използване на примерите с чужди библиотеки, представяни едва ли не като еталон без да се познава технологичния процес в тях и без да са ползвани техните услуги (Александрийската библиотека, библиотеката в Сиатъл). Друг пример е натрапваната, вкл. от университетски преподаватели невероятна прогноза, още от края на 90-те години, че „до 5 – 6 години няма да има вече хартиени издания”.

Има ли застой?

Всъщност в някои направления на библиотечната дейност отдавна има застой, това проличава при използваните понятия, с тяхната изкуственост и често изразена псевдонаучност. Проява на застойно мислене е фетишизирането на понятието „зелена библиотека”, свидетелство за изразено непознаване на същността на това явление. Пропуска се фактът, че зад този термин се крие целенасочена политика на цялостна промяна на концепцията за библиотечната инфраструктура и за същността на основни процеси, свързани с енергийното развитие и обезпечаване на библиотеката като институция.

Ясно изразен белег на застой е и липсата на критични становища, на проблемни материали.

Разбира се, не бива да се подминава възможността, че и застоят, при специфични условия и нагласи може да изглежда като устойчиво развитие.

Проблемът, при въвеждане на иновации, при утвърждаване на библиотечни политики и респективно при установяване на устойчивост е доколко адекватно се реагира на препоръки, пожелания, политически постановки, предлагани от различни международни органи.

Формалното използване на понятието устойчиво развитие може да бъде поредната мантра, заимствана от политическия речник на Европейската комисия или от текущата актуална тематика на международни органи като ЮНЕСКО или ИФЛА.

От друга страна постигната устойчивост е основа за развитие, дава възможност за разширяване на дейности.

Директиви, препоръки, упътвания, пропагандни и идеологически послания, произлизащи от различни международни институции могат да бъдат основа за дълбоки изменения, аргумент за въвеждане на иновации. Това е възможно обаче при едно условие – те да бъдат прилагани едва след осъществяване на няколко основни операции:

1. внимателно проучване (репрезентативно изследване) на ситуацията в библиотечната сфера

2. анализиране на възможното приложение на съответните постановления към така анализираната реална ситуация
3. евентуалното адаптиране на съответните положения към български условия
4. апробиране на постановката/те
5. внедряване или отхвърляне

Провеждането на тези операции, независимо в каква последователност лежи в основата на високите постижения на ред библиотеки от различни видове, гарантира синхронизирането между българската практика и чуждите (международни) препоръки и предписания.

Безкритичното възприемане на каквито и да са (и с какъвто и авторитет да са облечени) международни предложения и постановления, както показва националната практиката, не довежда до значителни резултати. Политическото обвързване на чуждия опит е може би, за момента, полезно, за този който публично се легитимира с това, но в дългосрочен план – непродуктивно. Забравя се че библиотечната дейност е технология, че има строги правила и стъпки.

Съдържание/Content

Предговор	5
<i>От съставителите</i>	
Уводни думи	12
<i>д-р Иван Александров</i>	
Дигиталната библиотека на Централната университетска библиотека „Михай Еминеску” в Яш: Модерен подход за съхраняване и достъп.....	15
<i>Симона Синзиану, Алина Филимон, Оана Мерчеш</i>	
<i>The Digital Library Of The “Mihai Eminescu” Central University Library Of Iași: A Modern Approach To Preservation And Access</i>	
<i>Simona Sînzianu, Alina Filimon, Oana Mercheș</i>	
Читалня с колекция и архив „Проф. Богдан Богданов, д.н.“: от лична библиотека към дигитален академичен ресурс	25
<i>Ангелина Гимишева, Юлияна Станимирова</i>	
<i>Reading Room With The Collection And Archive Of „Prof. Bogdan Bogdanov, D.Sc.“: From Personal Library To Digital Academic Resource</i>	
<i>Angelina Gimisheva, Yuliyana Stanimirova</i>	
Унапређење дигитализације библиотечке грађе кроз пројектне активности у народној библиотеци „Стеван Сремац“ – Ниш.....	38
<i>Соња Шуковић, Александра Аџић</i>	
<i>Enhancing The Digitization Of Library Materials Through Project-Based Activities At The “Stevan Sremac” Public Library In Niš</i>	
<i>Sonja Sukovic, Aleksandra Adzic</i>	
Зачувување, дигитализација и популаризација на движното културно наследство во библиотеките.....	49
<i>Аница Милева, Гонца Анастасова</i>	
<i>Preservation, Digitization And Popularization Of Movable Cultural Heritage</i>	
<i>Anica Mileva, Gonca Anastasova</i>	

**Между духовната пробуда и скеча или за илюстрацията
в рекламната стратегия на българската католическа
периодика от началото на XX век..... 64**

доц. д-р Васил Загоров

*Between Spiritual Awakening And Sketch: On Illustration
In The Advertising Strategy Of Bulgarian Catholic Periodicals
At The Beginning Of The 20th Century*

Assoc. Prof. Dr. Vasil Zagorov

**Книги, библиотеки и печати: по следите на книжовните
колекции на българските католически ордени (1878 – 1944)..... 79**

гл. ас. д-р Габриела Ангелова

*Books, Libraries, And Seals: A Study Of The Book Collections
Of The Bulgarian Catholic Orders (1878 – 1944)*

Assist. Prof. Dr. Gabriela Angelova

**Медийното представяне на българското културно наследство
като част от публичния образ на страната 95**

гл. ас. д-р Марина Маринова

*The Media Representation Of Bulgarian Cultural Heritage
As Part Of The Country's Public Image*

Assoc. Prof. Dr. Marina Marinova

**Диалог с изкуствения интелект за краеведската дейност
и дигитализирането на книжовно-документалното наследство 106**

д-р Светослава Димитрова-Станева, гл. ас. д-р Гергана

Янчева, гл. ас. д-р Камелия Планска-Симеонова

*Dialogue With Artificial Intelligence On Local History Activities
And The Digitization Of Literary And Documentary Heritage*

Dr. Svetoslava Dimitrova-Staneva, Senior Assistant Dr. Gergana

Yancheva, Senior Assistant Dr. Kamelia Planska-Simeonova

**Участието на Народна библиотека „Иван Вазов“ в проект
PressMint: дигитални ресурси в контекста на споделеното
европейско наследство 119**

Иван Крачанов, Димитър Минев

*The Participation Of National Library Ivan Vazov In The Pressmint Project:
Digital Resources In The Context Of A Shared European Heritage*

Ivan Kratchanov, Dimitar Minev

**Виртуална възстановка на олтар от средновековна църква в
археологически обект „Шушманец“, Великотърновско 131**

проф. д-р Николай Кънев, доц. д-р Пламен Събев

*Virtual Restoration Of An Altar From A Medieval Church
In The „Shushmanets“ Archaeological Zone, Veliko Tarnovo*

Prof. Dr. Nikolay Kanev, Assoc. Prof. Dr. Plamen Sabev

Петко Р. Славейков и скритото зад QR кода (проект за популяризиране на живота и делото на Петко Р. Славейков чрез кратки видеа, посредством QR код)	144
<i>д-р Атанаска Стамболийска, д-р Симеон Бояджиев</i>	
<i>Petko R. Slaveykov And The Hidden Behind The QR Code (a project on the popularization of the life and work of Petko R. Slaveykov on short videos, accessible through a QR code)</i>	
<i>Dr. Atanaska Stamboliyska, Dr. Simeon Boyadzhiev</i>	
Опазване, дигитализиране и популяризиране на поезията на търновския творец Николай Колев – Поета	148
<i>Людмила Тодорова</i>	
<i>Preservation, Digitization And Popularization Of The Poetry Of The Veliko Tarnovo Artist Nikolay Kolev – The Poet</i>	
<i>Lyudmila Todorova</i>	
Дигитални ресурси в библиотечната система на Република Северна Македония	158
<i>доц. д-р Милен Михов</i>	
<i>Digital Resources In The Library System Of The Republic Of North Macedonia</i>	
<i>Assoc. Prof. Dr. Milen Mihov</i>	
Разширен хронологичен доклад за развитието на Прима-Софт ООД и Софт.Либ ООД, приноса към библиотечното дело и дигитализацията	170
<i>Ивайло Георгиев, Виолина Георгиева</i>	
<i>Expanded Chronological Report On The Development Of Prima-Soft And Softlib And Our Contribution To Library Work And Digital Transformation</i>	
<i>Ivaylo Georgiev, Violina Georgieva</i>	
„Писменото съкровище по Долен Дунав“ – дигиталната памет на региона и нейното значение за културната идентичност	177
<i>Николай Господинов</i>	
<i>“The Written Treasure Of The Lower Danube” – The Digital Memory Of The Region And Its Importance For Cultural Identity</i>	
<i>Nikolay Gospodinov</i>	
Портретът „Христина Морфова и Людмила Проконова“ на Елисавета Консулова-Вазова като част от националното културно наследство: опазване и популяризиране	190
<i>д-р Мария Бранкова</i>	
<i>The Portrait “Hristina Morfova And Lyudmila Prokopova” By Elisaveta Konsulova-Vazova As Part Of The National Cultural Heritage: Preservation And Promotion</i>	
<i>Dr. Mariya Brankova</i>	

**Аудио архиви на културната памет: грамофонната
плоча – предизвикателства и възможности за опазване 198**

Емилия Боянова

*Audio Archives Of Cultural Memory: The Gramophone Record –
Challenges And Opportunities For Preservation*

Emilia Boyanova

**За Диплогафията или Двойното счетоводство и търговската
терминология в документи на Евлогий и Христо Георгиеви
(из архива на Евлогий и Христо Георгиеви при НА-БАН)..... 207**

Георги Георгиев

*On The Diplographic Or Double-Entry Bookkeeping In The Commercial
Records Of Evlogi And Hristo Georgievi (from the archives of the Evlogi
and Hristo Georgievi brothers at the Bulgarian Academy of Sciences)*

Georgi Georgiev

**История и статут на Националното сдружение на общините
в Република България..... 223**

д-р Светослав Мишев

*History And Status Of The National Association Of Municipalities
In The Republic Of Bulgaria*

Dr. Svetoslav Mishev

**Ориенталската ръкописна колекция в Националната библиотека
„Св. св. Кирил и Методий“ (формиране, състав, разкриване) 235**

д-р Невена Граматикова

*The Oriental Manuscript Collection In The „St. St. Cyril And
Methodius“ National Library (Formation, Composition, Disclosure)*

Dr. Nevena Gramatikova

**Християнски елементи на движимото културно наследство
и взаимодействието между Църква и Държава за тяхното
съхранение, употреба и популяризиране..... 250**

ст. ик. Павел Гърбов

*Christian Elements Of Movable Cultural Heritage And The Interaction
Between Church And State For Their Preservation, Use And Promotion*

Stavr. Economos Pavel Garbov

Великият молебен богородичен канон на Теодор Дука Ласкар 256

проф. хабил. д-р Димитър Кенанов

The Great Litany To The Virgin Mary By Theodor Doukas Laskaris

Prof. Habil Dr. Dimitar Kenanov

**За значението на маргиналиите в старопечатните книги
(По материали от библиотеката при Шуменския
университет „Епископ Константин Преславски“)..... 281**

гл. ас. д-р Данко Георгиев

*On The Significance Of Marginalia In Old Printed Books
(Based On Materials From The Library Of The Shumen University
„Bishop Konstantin Preslavski“)*

Chief. Assist. Prof. Dr. Danko Georgiev

**Рестаурация на книжни материали от фонда
на Регионален Исторически Музей – Шумен..... 296**

Галина Якимова

*Restoration Of Book Materials From The Fund Of The Regional
Historical Museum – Shumen*

Galina Yakimova

**Хибридно наследство: „Приказка за приказни герои“ като мост
между детската литература, музиката и дигиталното бъдеще..... 302**

Мая Паскова, д-р Габриел Георгиев

*Hybrid Heritage: “A Tale Of Fairy-Tale Heroes” As A Bridge Between
Children’s Literature, Music, And The Digital Future*

Maya Paskova, Dr. Gabriel Georgiev

**Поредицата „Златна библиотека“ и приносът ѝ
за адаптирането на класическата литература
за детската публика през 30-те – 40-те години на XX в. 312**

проф. д-р Алберт Бенбасат

*The Golden Library Series And Its Contribution To The Adaptation Of
Classical Literature For Children’s Audiences In The 1930s And 1940s*

Prof. Dr. Albert Benbassat

**Екологично устойчиви биотехнологии за опазване
на писменото културно наследство 325**

гл. ас. д-р инж. Искра Цветанска

*Environmentally Sustainable Biotechnologies For The Preservation
Of Written Cultural Heritage*

Assist. Prof. Dr. Eng. Iskra Tsvetanska

**Учебници и практически ръководства
от калоферския учител Никола Начов 334**

доц. д-р Александър Ковачев

*Textbooks And Educational Support Materials
By The Teacher Nikola Nachov*

Assoc. Prof. Dr. Alexander Kovachev

**Търновецът Джорджо Момчев –
благотворителна и обществена дейност 346**
проф. д-р Светла Атанасова

*Georgio Momchev From Turnovo – Charity And Public Activities
Prof. Dr. Svetla Atanasova*

**Аспекти от прилагане защитата интересите на държавата
като собственик и пазител на документите от Националния
архивен фонд. Нормативни основания, предизвикателства
и анализи на критериите за достъпност на документите
и повишаване цените на услугите 353**
д-р Тихомир Тонков

*Aspects Of Implementing The Protection Of The Interests
Of The State As The Owner And Custodian Of Documents
From The National Archival Fund. Normative Grounds,
Challenges And Analyses Of The Criteria For Accessibility
Of Documents And Increasing The Prices Of Services
Dr. Tihomir Tonkov*

**Популяризиране на движимото културно
наследство сред „дигиталните туземци“ 365**
ас. д-р Стефка Чернева

*Promoting Movable Cultural Heritage Among “Digital Tribesman”
Assistant Dr. Stefka Cherneva*

**Съхраняване и популяризиране на местно културно
наследство чрез краеведските сайтове на Регионална
библиотека „Стилиян Чилингиров“ – Шумен 374**
Николай Лазаров

*Preservation And Promotion Of Local Cultural Heritage Through The
Regional Studies Websites Of The “Stilian Chilingirov”
Regional Library – Shumen
Nikolay Lazarov*

**Литературата като инструмент за социална промяна:
участието на РБ „П. Р. Славейков“ в проекта G-BOOK 3 382**
Мартина Янкова-Радолова

*Literature As A Tool For Social Change: The Participation
Of The Rb “P. R. Slaveykov” In The G-Book 3 Project
Martina Yankova-Radolova*

**Библиотекаря в годините на Поликризите –
как да поддържа благополучието? 390**
Йоана Чапска

*The Librarian In A Polycrisis World – How To Foster Well-Being?
Joanna Chapska*

- Библиотека НУ-УБ „Гоце Делчев“ Штип
и културно наследство: состојба и дејности..... 408**
Јована Рилак
*Library Of The NI-UL „Goce Delchev“ Shtip
And Cultural Heritage: Status And Activities*
Jovana Rilak
- Петте најголеми библиотеки во Европа
и нивните културни наследства 418**
Билјана Миладинова, Ирена Тонева
The Five Largest Libraries In Europe And Their Cultural Heritage
Biljana Miladinova, Irena Toneva
- Устойчиво развитие, иновации, застој. Бележки към актуалното
състояние на българската библиотечна наука и практика..... 428**
доц. д-р Евгения Русинова
Sustainable Development, Innovation, Stagnation.
Notes On The Current State Of Bulgarian Library Science And Practice
Assoc. Prof. PhD Evgeniya Rusinova
- Едиционната дейност на Съюзите „Отец Паисий“ (1928 – 1943) –
явление в българското книгоиздаване..... 436**
Николай Поппетров
*The Publishing Activities Of The „Father Paisii“ Unions (1928 – 1943) –
A Phenomenon In The Bulgarian Book Publishing*
Nikolay Poppetrov

БИБЛИОТЕКИ – ЧЕТЕНЕ – КОМУНИКАЦИИ

Двадесет и четвърта национална научна
конференция с международно участие

Велико Търново, 13 – 14 ноември 2025 г.

Българска

Първо издание

Научна

Съставители: проф. Ивелин Иванов
д-р Иван Александров

Формат 60x90/16

Печатни коли 28,5

Печат: Печатница „Сира“ Велико Търново